

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 12ης Σεπτεμβρίου 2002 *

Στην υπόθεση C-351/00,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του *vakuutusoiikeus* (Φινλανδία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο διαδικασίας κινήσεως από την

Pirkko Niemi,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 119 της Συνθήκης ΕΚ (τα άρθρα 117 έως 120 της Συνθήκης ΕΚ αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 136 ΕΚ έως 143 ΕΚ) και της οδηγίας 79/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1978, περί της προοδευτικής εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφάλισως (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/003, σ. 160),

* Γλώσσα διαδικασίας: η φινλανδική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann, πρόεδρο τμήματος, S. von Bahr, D. A. O. Edward, M. Wathelet και C. W. A. Timmermans (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: S. Alber
γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- η P. Niemi, εκπροσωπούμενη από τον S. Salovaara, asianajaja,
- η Φινλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την T. Rynnä,
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους A. Aresu και M. Huttunen,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της P. Niemi, εκπροσωπούμενης από τον S. Salonaara, της Φινλανδικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπούμενης από την T. Rynnä, και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον M. Huttunen και την H. Michard, κατά τη συνεδρίαση της 13ης Δεκεμβρίου 2001,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 21ης Φεβρουαρίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2000, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 21 Σεπτεμβρίου 2000, το *vakuutusoiikeus* (δικαστήριο κοινωνικών ασφαλίσεων) υπέβαλε, βάσει του άρθρου 234 ΕΚ, ένα προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 119 της Συνθήκης ΕΚ (τα άρθρα 117 έως 120 της Συνθήκης ΕΚ αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 136 ΕΚ έως 143 ΕΚ), και της οδηγίας 79/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1978, περί της προοδευτικής εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισεως μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφαλίσεως (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/003, σ. 160).
- 2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της P. Niemi και του *Valtiokonttori* (οργανισμού αρμόδιου για τη διαχείριση του εθνικού συνταξιοδοτικού συστήματος) όσον αφορά τη νομιμότητα μιας προκαταρκτικής δεσμευτικής αποφάσεως σχετικά με την ηλικία από την οποία η ενδιαφερόμενη μπορούσε να λάβει σύνταξη γήρατος.

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση

- 3 Το άρθρο 119, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης προβλέπει τα εξής:

«Κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει κατά τη διάρκεια του πρώτου σταδίου και διατηρεί εν συνεχεία την εφαρμογή της αρχής της ισότητας των αμοιβών για όμοια εργασία μεταξύ εργαζομένων ανδρών και γυναικών.

Ως αμοιβή νοούνται, κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, οι συνήθεις βασικοί ή ελάχιστοι μισθοί ή αποδοχές και όλα τα άλλα οφέλη που παρέχονται άμεσα ή έμμεσα, σε χρήματα ή σε είδος, από τον εργοδότη στον εργαζόμενο, λόγω της σχέσεως εργασίας.»

- 4 Από την 1η Μαΐου 1999, ημερομηνία ενάρξεως της ισχύος της Συνθήκης του Άμστερνταμ, το άρθρο 141 ΕΚ προβλέπει τα εξής:

«1. Κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει την εφαρμογή της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως “αμοιβή” νοούνται οι συνήθεις βασικοί ή κατώτατοι μισθοί ή αποδοχές και όλα τα άλλα οφέλη, που παρέχονται άμεσα ή έμμεσα, σε χρήματα ή σε είδος, από τον εργοδότη στον εργαζόμενο, λόγω της σχέσεως εργασίας.

[...]»

5 Επομένως, το άρθρο 141, παράγραφοι 1 και 2, πρώτο εδάφιο, ΕΚ είναι στην ουσία όμοιο προς το άρθρο 119, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης.

6 Το πρωτόκολλο περί του άρθρου 119 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (στο εξής: πρωτόκολλο Barber), που προσαρτάται στη Συνθήκη ΕΚ με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει ως εξής:

«Για την εφαρμογή του άρθρου 119 της Συνθήκης, οι δυνάμει επαγγελματικού συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων παροχές δεν θεωρούνται ως αποδοχές εφόσον αντιστοιχούν σε περιόδους απασχόλησης πριν από τις 17 Μαΐου 1990, με εξαίρεση τους εργαζόμενους ή τους έλκοντες δικαιώματα οι οποίοι, πριν από αυτή την ημερομηνία, είχαν ασκήσει δικαστική προσφυγή ή καταθέσει αντίστοιχη ένσταση σύμφωνα με το ισχύον εθνικό δίκαιο».

7 Η οδηγία 79/7 έχει εφαρμογή, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο α', αυτής, στα νομικά συστήματα που παρέχουν προστασία, μεταξύ άλλων, κατά του κινδύνου γήρατος.

8 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 79/7 ορίζει:

«Η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως συνεπάγεται την απουσία κάθε διακρίσεως που βασίζεται στο φύλο, είτε άμεσα είτε έμμεσα, σε συσχετισμό ιδίως με την οικογενειακή κατάσταση και ιδιαίτερα όσον αφορά:

- το πεδίο εφαρμογής των συστημάτων και τους όρους πρόσβασης στα συστήματα αυτά,
- την υποχρέωση καταβολής εισφορών και τον υπολογισμό των εισφορών,
- τον υπολογισμό των παροχών, συμπεριλαμβανομένων των προσαυξήσεων λόγω συζύγου και προστατευομένου προσώπου και τις προϋποθέσεις διαρκείας και διατηρήσεως του δικαιώματος επί των παροχών.»

9 Το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 79/7 έχει ως εξής:

«Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την ευχέρεια που έχουν τα κράτη μέλη να αποκλείουν από το πεδίο εφαρμογής της:

- α) τον καθορισμό της ηλικίας συνταξιοδοτήσεως για τη χορήγηση συντάξεων γήρατος και συντάξεων εν γένει και τις συνέπειες που είναι δυνατό να προκύψουν για άλλες παροχές».

- 10 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, όπως τροποποιήθηκε και ενημερώθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 118/97 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕ 1997, L 28, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 1408/71), ο κανονισμός αυτός ισχύει για όλες τις νομοθεσίες που αφορούν τους κλάδους κοινωνικής ασφάλισης σχετικά με τις παροχές γήρατος.
- 11 Δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού 1408/71, η Δημοκρατία της Φινλανδίας ανέφερε, μεταξύ άλλων, τις νομοθεσίες και τα συστήματα για τα οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 4, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού σε δήλωση που κοινοποιήθηκε στο Συμβούλιο και δημοσιεύθηκε σύμφωνα με το άρθρο 97 του ως άνω κανονισμού (ΕΕ 1999, C 234, σ. 3). Στη δήλωση αυτή περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, ο *kansaneläkelaki* (νόμος περί εθνικών συντάξεων) υπ' αριθ. 347/1956, στο πλαίσιο του συστήματος εθνικών συντάξεων, και ο *valtion eläkelaki* (νόμος περί συντάξεων των κρατικών υπαλλήλων) υπ' αριθ. [280]/1966, στο πλαίσιο του συστήματος των συντάξεων των εργαζομένων.

Η εθνική ρύθμιση

- 12 Το εθνικό δικαστήριο αναφέρει ότι, στη Φινλανδία, κάθε εργαζόμενος στον δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα, πρέπει να καλύπτεται, κατά τον νόμο, από ένα συνταξιοδοτικό σύστημα που ονομάζεται «συνταξιοδοτικό σύστημα των εργαζομένων». Το συνταξιοδοτικό σύστημα των εργαζομένων που προβλέπεται από τον *valtion eläkelaki* υπ' αριθ. 280/1966, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 638/1994 (στο εξής: νόμος 280/1966), καλύπτει το προσωπικό που εργάζεται στην υπηρεσία του κράτους είτε ως δημόσιος υπάλληλος είτε ως μισθωτός με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου. Οι εργαζόμενοι στις ένοπλες δυνάμεις υπάγονται στο συνταξιοδοτικό σύστημα του νόμου 280/1966.

- 13 Το ύψος της καταβλητέας βάσει του νόμου 280/1966 συντάξεως καθορίζεται σε συνάρτηση με την αρχαιότητα και το διαπιστωμένο ύψος των εισοδημάτων του ενδιαφερομένου. Για κάθε έτος υπηρεσίας το ύψος της συντάξεως αυξάνεται κατά 1,5 %. Το διαπιστωμένο ύψος των εισοδημάτων προσδιορίζεται σε συνάρτηση με τα επαγγελματικά εισοδήματα των τελευταίων ετών υπηρεσίας.
- 14 Το αιτούν δικαστήριο σημειώνει ότι η συντάξιμη ηλικία την οποία προβλέπει ο νόμος 280/1966 είναι σήμερα τα 65 έτη. Όσον αφορά ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων, όμως, χορηγείται σύνταξη γήρατος σε ηλικία μικρότερη από τη συνήθη ηλικία συνταξιοδότησεως, ιδίως από την ηλικία με τη συμπλήρωση της οποίας ο εργαζόμενος υποχρεούται να αποχωρήσει από την υπηρεσία. Μια τέτοια περίπτωση προβλέπεται από τη νομοθεσία περί ορισμένων υπηρεσιών, όπως είναι, στο πλαίσιο της υποθέσεως της κύριας δίκης, το *asetus puolustusvoimista* (διάταγμα περί των ενόπλων δυνάμεων) υπ' αριθ. 667/1992, όπως τροποποιήθηκε με το διάταγμα υπ' αριθ. 1032/1994 (στο εξής: διάταγμα 667/1992).
- 15 Στο παρελθόν, το συνταξιοδοτικό σύστημα που ίσχυε για τους υπηρετούντες στις ένοπλες δυνάμεις προέβλεπε ως όριο ηλικίας τα 60 έτη για τις γυναίκες και τα 50 έτη για τους άνδρες. Το σύστημα αυτό τροποποιήθηκε με νομοθεσία του 1994. Κατά το ισχύον σήμερα σύστημα, οι θέσεις των υπηρετούντων στις ένοπλες δυνάμεις υποδιαιρούνται, σε συνάρτηση με τη φύση των καθηκόντων τους, σε θέσεις στρατιωτικού προσωπικού και σε μη στρατιωτικές θέσεις, ανεξάρτητα από το φύλο. Ο εργαζόμενος που συμπληρώνει το όριο ηλικίας, που είναι τα 55 έτη για την πρώτη κατηγορία και τα 65 έτη για τη δεύτερη, αποχωρεί από την υπηρεσία έχοντας δικαίωμα να λάβει σύνταξη γήρατος. Το νέο σύστημα έχει εφαρμογή στις σχέσεις εργασίας που άρχισαν το νωρίτερο την 1η Ιανουαρίου 1995.
- 16 Όσον αφορά τις σχέσεις εργασίας που άρχισαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1995, το όριο ηλικίας καθορίζεται από ειδικές μεταβατικές διατάξεις. Κατ' αυτές, το όριο ηλικίας όσον αφορά τις παλαιότερες σχέσεις εργασίας είναι, για τους υπηρετούντες

στις ένοπλες δυνάμεις, τα 50 έως 55 έτη για τους άνδρες, σε συνάρτηση με την αρχαιότητα, και τα 60 έτη για τις γυναίκες. Εντούτοις, ανεξάρτητα από το φύλο του, ο εργαζόμενος που ανέλαβε υπηρεσία πριν από την 1η Ιανουαρίου 1995 δικαιούται σύνταξη εφόσον έχει τουλάχιστον 30 έτη αρχαιότητα σε θέση εργασίας. Στην υπόθεση της κύριας δίκης έχουν εφαρμογή οι ακόλουθες διατάξεις.

17 Το άρθρο 4 του νόμου 280/1966 ορίζει τα ακόλουθα:

«Η ηλικία συνταξιοδότησεως των νέων δικαιούχων περί των οποίων γίνεται λόγος στο άρθρο 1, τρίτο εδάφιο, του παρόντος νόμου είναι τα 65 έτη. [...]»

18 Εντούτοις, δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 4, του νόμου 280/1966, σύνταξη γήρατος χορηγείται πριν από τη συμπλήρωση συντάξιμης ηλικίας:

[...]

«2) εφόσον ο εργαζόμενος που υπηρετεί ως ειδικευμένο στρατιωτικό προσωπικό στις ένοπλες δυνάμεις ή ως μεθοριακός φρουρός στην υπηρεσία της αστυνομίας των συνόρων συμπληρώνει την ηλικία των 55 ετών και έχει τουλάχιστον 30 έτη εργασίας, που λαμβάνονται υπόψη για τη σύνταξη στην οικεία θέση, εκ των οποίων τουλάχιστον έξι μήνες αμέσως πριν από την αποχώρησή του από την υπηρεσία και τρία έτη κατά τη διάρκεια των πέντε τελευταίων ετών πριν από την αποχώρησή του από την υπηρεσία·

[...]

4) εφόσον ο δικαιούχος έχει συμπληρώσει το όριο ηλικίας.»

19 Οι μεταβατικές διατάξεις του διατάγματος 667/1992 περί του ορίου ηλικίας των υπηρετούντων στις ένοπλες δυνάμεις προβλέπουν όριο ηλικίας κυμαινόμενο μεταξύ των 50 και των 55 ετών για τους άνδρες και τα 60 έτη για τις γυναίκες.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

20 Η P. Niemi ζήτησε τον προσδιορισμό της ηλικίας από την οποία θα εδικαιούτο σύνταξη γήρατος. Η P. Niemi, η οποία υπηρέτησε στις ένοπλες δυνάμεις από την 1η Απριλίου 1969, συμπλήρωσε την ηλικία των 55 ετών την 1η Νοεμβρίου 1993 και την ηλικία των 60 ετών την 1η Νοεμβρίου 1998. Στις 31 Μαρτίου 1999 είχε 30 έτη αρχαιότητας στις ένοπλες δυνάμεις.

21 Η P. Niemi, ως μέλος των ενόπλων δυνάμεων, καλύπτεται από το συνταξιοδοτικό σύστημα που προβλέπει ο νόμος 280/1966, ενώ το σχετικό όριο ηλικίας καθορίζεται από το διάταγμα 667/1992. Τη διαχείριση του ως άνω συστήματος έχει αναλάβει το Valtiokonttori, το οποίο αποφαινεται σε πρώτο βαθμό επί των αιτήσεων συνταξιοδότησεως. Προκειμένου να πληροφορηθεί την ηλικία από την οποία θα εδικαιούτο σύνταξη γήρατος, χορηγούμενη με βάση τα έτη υπηρεσίας της, η P. Niemi ζήτησε από το προαναφερθέν Valtiokonttori την έκδοση προκαταρκτικής δεσμευτικής αποφάσεως. Με απόφαση της 26ης Απριλίου 1995 το εν λόγω όργανο διαπίστωσε ότι η P. Niemi δεν εδικαιούτο σύνταξη γήρατος πριν από τη συμπλήρωση του ορίου ηλικίας των 60 ετών.

- 22 Η P. Niemi άσκησε προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής του Valtiokonttori ενώπιον της Valtion eläkelautakunta, ζητώντας να αναγνωρισθεί το δικαίωμα συντάξεως γήρατος από την ηλικία των 55 ετών. Με απόφαση της 20ής Δεκεμβρίου 1995 η προσφυγή της P. Niemi απορρίφθηκε.
- 23 Η P. Niemi άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως της Valtion eläkelautakunta ενώπιον του vakuutusoiikeus, ζητώντας από αυτό να δεχθεί ότι δικαιούται σύνταξη γήρατος από την ηλικία των 55 ετών. Προς στήριξη του αιτήματός της υποστήριξε ότι ένας άνδρας με την ίδια ακριβώς σταδιοδρομία όπως και η ίδια και ο οποίος ασκούσε τα ίδια ακριβώς καθήκοντα θα μπορούσε να λάβει σύνταξη γήρατος από την ηλικία των 50 έως 55 ετών, ενώ για τις γυναίκες που υπηρετούν στις ένοπλες δυνάμεις προβλέπεται χωρίς εξαίρεση ως όριο η ηλικία των 60 ετών. Επομένως, υποστηρίζει ότι οι ισχύουσες σήμερα μεταβατικές διατάξεις του συνταξιοδοτικού συστήματος περί των υπηρετούντων στις ένοπλες δυνάμεις συνιστούν δυσμενή διάκριση με βάση το φύλο, αντίθετη προς τον φινλανδικό νόμο περί της ισότητας των φύλων και προς το κοινοτικό δίκαιο.
- 24 Το vakuutusoiikeus θεωρεί ότι το επίμαχο συνταξιοδοτικό σύστημα δεν είναι αντίθετο προς το εθνικό δίκαιο. Ωστόσο, διατηρεί αμφιβολίες ως προς το αν οι χορηγούμενες βάσει του νόμου 280/1966 συντάξεις εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 119 της Συνθήκης και επί του αν το ως άνω σύστημα προσκρούει στην προβλεπόμενη από την ως άνω διάταξη απαγόρευση των διακρίσεων.
- 25 Συναφώς, το vakuutusoiikeus σημειώνει ότι το συνταξιοδοτικό σύστημα των εργαζομένων στη Φινλανδία διαφέρει από όλα σχεδόν τα άλλα συνταξιοδοτικά συστήματα των εργαζομένων που ισχύουν στις άλλες χώρες της Κοινότητας, καθώςσον καλύπτει υποχρεωτικά κάθε εργασία, είτε πρόκειται για τον δημόσιο είτε για τον ιδιωτικό τομέα, καθώς και την εργασία των επιχειρηματιών.

- 26 Λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών του φινλανδικού συνταξιοδοτικού συστήματος εργαζομένων και της διαφοράς μεταξύ του φινλανδικού και του ολλανδικού συστήματος, το *vakuutusoikeys* διερωτάται, ιδίως, αν είναι δυνατή η μεταφορά στην υπόθεση της κύριας δίκης της λύσεως που δόθηκε με την απόφαση της 28ης Σεπτεμβρίου 1994, C-7/93, *Beune* (Συλλογή 1994, σ. I-4471), καθώς και αν είναι δυνατή, στην υπόθεση της κύριας δίκης, η ίδια ερμηνεία των διατάξεων της Συνθήκης όπως εκείνη που δέχθηκε η προαναφερθείσα απόφαση *Beune*.
- 27 Επομένως, κρίνοντας ότι η λύση της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιόν του απαιτεί την ερμηνεία των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου, το *vakuutusoikeys* αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Εμπίπτει το προβλεπόμενο από τον *valtion eläkelaki* (φινλανδικό νόμο περί κρατικών συντάξεων) συνταξιοδοτικό σύστημα στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 141 [ΕΚ] ή σ' εκείνο της οδηγίας 79/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

Παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο

- 28 Η Ρ. Niemi εκθέτει ότι, στη Φινλανδία, η συμπλήρωση του ορίου ηλικίας συνεπάγεται την υποχρέωση αποχωρήσεως από την υπηρεσία και τη δημιουργία δικαιώματος

συντάξεως γήρατος, που στηρίζεται στα έτη υπηρεσίας μέχρι της συμπλήρωσεως του ορίου ηλικίας. Υπό τις συνθήκες αυτές, μια τέτοια σύνταξη αποτελεί πλεονέκτημα παρεμφερές προς την αμοιβή, που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 119 της Συνθήκης.

- 29 Εξάλλου, η P. Niemi υποστηρίζει ότι η ύπαρξη διαφορετικών ορίων ηλικίας για τις γυναίκες και τους άνδρες που παρέχουν την ίδια εργασία αντιβαίνει προς την οδηγία 76/207/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 9ης Φεβρουαρίου 1976, περί της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισεως ανδρών και γυναικών, όσον αφορά την πρόσβαση σε απασχόληση, την επαγγελματική εκπαίδευση και προώθηση και τις συνθήκες εργασίας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/002, σ. 70).
- 30 Η Φινλανδική Κυβέρνηση σημειώνει ότι το εθνικό συνταξιοδοτικό σύστημα των εργαζομένων συνιστά ένα ενιαίο και ολοκληρωμένο σύστημα που εγγυάται, υπό τις ίδιες καταρχήν προϋποθέσεις για όλους, την εκ του νόμου συνταξιοδοτική ασφάλιση για κάθε άτομο που εργάζεται στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα. Τα στοιχεία από τα οποία εξαρτάται το ύψος της συντάξεως των εργαζομένων είναι ο μισθός και η διάρκεια της εργασίας. Το συνολικό ποσό της συντάξεως προσδιορίζεται πάντοτε σε συνάρτηση με το σύνολο της σταδιοδρομίας του ενδιαφερομένου. Η ως άνω κυβέρνηση προσθέτει ότι η χρηματοδότηση του συνταξιοδοτικού συστήματος των εργαζομένων πραγματοποιείται με την καταβολή εισφορών εκ μέρους των εργοδοτών και των εργαζομένων κατά τον χρόνο της καταβολής του μισθού. Η ίδια κυβέρνηση προσθέτει ότι δεν υφίσταται σχέση μεταξύ των εισφορών και των μελλοντικών συντάξεων. Ο εργαζόμενος έχει εκ του νόμου δικαίωμα να λάβει σύνταξη έστω και ελλείψει κάθε εισφοράς. Επομένως, πρόκειται για σύστημα ανεξάρτητο από καταβολή εισφορών.
- 31 Όσον αφορά τους εργαζομένους στον δημόσιο τομέα, το συνταξιοδοτικό σύστημα διέπεται από τον νόμο 280/1966, ο οποίος αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του εκ του νόμου φινλανδικού συνταξιοδοτικού συστήματος εργαζομένων και, επομένως, δεν είναι ένα επαγγελματικό ή συμπληρωματικό σύστημα. Επιπλέον, οι βάσει του συστήματος του εν λόγω νόμου συντάξεις καλύπτονται από τον εθνικό προ-

υπολογισμό. Στο πλαίσιο του συστήματος αυτού, τόσο οι εισφορές των εργαζομένων όσο και οι εργοδοτικές εισφορές καταβάλλονται σε ένα κρατικό ασφαλιστικό ταμείο, ανεξάρτητο από τον ως άνω προϋπολογισμό. Κάθε έτος μεταφέρονται ορισμένα ποσά από το Ταμείο προς τον εθνικό προϋπολογισμό προς κάλυψη των συνταξιοδοτικών δαπανών. Η Φινλανδική Κυβέρνηση διατείνεται ότι οι δαπάνες για τις συντάξεις που καταβάλλει το κράτος είναι 2,5 φορές μεγαλύτερες από τα έσοδα του Ταμείου αυτού, οπότε το μεγαλύτερο μέρος τους καταβάλλεται απευθείας από τον εθνικό προϋπολογισμό. Επομένως, το συνταξιοδοτικό σύστημα των εργαζομένων είναι, κατά το ουσιώδες μέρος, ένα αναδιανεμητικό σύστημα.

- 32 Η Φινλανδική Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι το επίμαχο στην κύρια δίκη όριο ηλικίας προβλέπεται από μεταβατική νομοθετική ρύθμιση. Κατά την αναθεώρηση της σχετικής νομοθεσίας, η κυβέρνηση αυτή προσπάθησε να εξασφαλίσει υπέρ των ατόμων που καλύπτονταν από τις μεταβατικές διατάξεις τη δυνατότητα λήψεως πλήρους συντάξεως. Η μείωση του ορίου ηλικίας των γυναικών εργαζομένων θα οδηγούσε, τις περισσότερες φορές, σε μείωση των συντάξεών τους.
- 33 Η ως άνω κυβέρνηση σημειώνει ότι, κατά πάγια νομολογία, το άρθρο 119 της Συνθήκης δεν έχει εφαρμογή στα συνταξιοδοτικά συστήματα που υπάγονται σε εκ του νόμου σύστημα κοινωνικής ασφάλισης. Η σύνταξη που χορηγείται δυνάμει του νόμου 280/1966 δεν συνδέεται με συγκεκριμένη σχέση εργασίας, αλλά συντίθεται από το σύνολο των σχέσεων εργασίας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού. Προσθέτει ότι το σύστημα αυτό στηρίζεται στην εκ μέρους των δημοσίων αρχών επιλογή κοινωνικής πολιτικής και δεν εξαρτάται από τους όρους εργασίας κάποιου συγκεκριμένου ατόμου ή κάποιας συγκεκριμένης ομάδας ατόμων. Τέτοια εκ του νόμου συστήματα κοινωνικής ασφάλισης εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 79/7.
- 34 Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το συνταξιοδοτικό σύστημα των εργαζομένων, τμήμα του οποίου αποτελεί ο νόμος 280/1966, στηρίζεται καθαυτό στον νόμο και είναι υποχρεωτικό, οι παροχές όμως τις οποίες χορηγεί στηρίζονται αποκλειστικά στη σχέση εργασίας.

- 35 Εξάλλου, αν και οι θεμελιώδεις αρχές του φινλανδικού επαγγελματικού συνταξιοδοτικού συστήματος είναι ίδιες για όλους τους εργαζομένους, ανεξάρτητα από την εργασία και τον τομέα δραστηριότητας, η Επιτροπή διατείνεται ότι τούτο δεν αποτελεί επαρκή δικαιολογία για να μην ακολουθηθεί η πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, κατά την οποία το ουσιώδες κριτήριο για τον προσδιορισμό του αν πρόκειται για αμοιβή, υπό την έννοια του άρθρου 119 της Συνθήκης, είναι το αν η σύνταξη χορηγείται στον εργαζόμενο βάσει της σχέσεως εργασίας με εργοδότη του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα.
- 36 Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι κυριότερες πτυχές της υποθέσεως της κύριας δίκης είναι παρόμοιες προς εκείνες της υποθέσεως που οδήγησε στην προαναφερθείσα απόφαση *Beune*. Κατά συνέπεια, οι προβλεπόμενες από τον νόμο 280/1966 συνταξιοδοτικές παροχές πρέπει να θεωρηθούν ως αμοιβή ή ως πλεονέκτημα υπό την έννοια του άρθρου 119 της Συνθήκης.
- 37 Εντούτοις, η Επιτροπή σημειώνει ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη το πρωτόκολλο *Barber*. Θεωρεί ότι, όσον αφορά τα κράτη μέλη που προσχώρησαν στην Κοινότητα μετά τις 17 Μαΐου 1990 και τα οποία, την 1η Ιανουαρίου 1994, μετείχαν στη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, της 2ας Μαΐου 1992 (ΕΕ 1994, L 1, σ. 3), η ημερομηνία περί της οποίας κάνει λόγο το ως άνω πρωτόκολλο αντιστοιχεί στην πράξη, αλλά και στην προκείμενη υπόθεση, στην 1η Ιανουαρίου 1994. Εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να προσδιορίσει τον τρόπο εφαρμογής του εθνικού νόμου έναντι της καταστάσεως εργαζομένου του οποίου η σχέση εργασίας συνεχίστηκε χωρίς διακοπή πριν και μετά την ημερομηνία περί της οποίας γίνεται λόγος στο πρωτόκολλο *Barber*.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 38 Με το ερώτημά του το αιτούν δικαστήριο ερωτά στην ουσία αν μια σύνταξη όπως οι καταβαλλόμενες δυνάμει του νόμου 280/1966 εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 119 της Συνθήκης ή σε εκείνο της οδηγίας 79/7.

- 39 Πρέπει να υπομνησθεί εκ προοιμίου ότι, κατά πάγια νομολογία, η έννοια της αμοιβής, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 119 της Συνθήκης, δεν περιλαμβάνει τα συστήματα ή τις παροχές κοινωνικής ασφάλισης, ιδίως τις συντάξεις λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου υπηρεσίας, που ρυθμίζονται απευθείας από τον νόμο (αποφάσεις της 17ης Μαΐου 1990, C-262/88, Barber, Συλλογή 1990, σ. I-1889, σκέψη 22· Beune, προπαρατεθείσα, σκέψη 44, και της 25ης Μαΐου 2000, C-50/99, Podesta, Συλλογή 2000, σ. I-4039, σκέψη 24).
- 40 Αντιθέτως, οι παροχές που χορηγούνται βάσει συνταξιοδοτικού συστήματος, το οποίο κατά τα ουσιαστικά είναι συνάρτηση της θέσεως την οποία κατείχε ο ενδιαφερόμενος, συνδέονται με την αμοιβή την οποία αυτός ελάμβανε και εμπίπτει στο άρθρο 119 της Συνθήκης (βλ. επ' αυτού, μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 13ης Μαΐου 1986, 170/84, Bilka, Συλλογή 1986, σ. 1607, σκέψη 22· Barber, προαναφερθείσα, σκέψη 28· Beune, προαναφερθείσα, σκέψη 46· της 10ης Φεβρουαρίου 2000, C-234/96 και C-235/96, Deutsche Telekom, Συλλογή 2000, σ. I-799, σκέψη 32, και Podesta, προαναφερθείσα, σκέψη 25).
- 41 Πρέπει να σημειωθεί ότι το επίμαχο στην κύρια δίκη συνταξιοδοτικό σύστημα το προβλέπει απευθείας ο νόμος. Η διαπίστωση αυτή να μην συνιστά ένδειξη ότι οι χορηγούμενες βάσει του εν λόγω συστήματος παροχές είναι παροχές κοινωνικής ασφάλισης (βλ., μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις της 25ης Μαΐου 1971, 80/70, Defrenne, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 815, σκέψεις 7 και 8, και της 6ης Οκτωβρίου 1993, C-109/91, Ten Oever, Συλλογή 1993, σ. I-4879, σκέψη 9), δεν αρκεί όμως καθαυτή για να αποκλείσει από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 119 της Συνθήκης ένα τέτοιο σύστημα (βλ., μεταξύ άλλων, την προαναφερθείσα απόφαση Beune, σκέψη 26).
- 42 Το ίδιο ισχύει για τον ισχυρισμό της Φινλανδικής Κυβερνήσεως ότι το γεγονός ότι το επίμαχο συνταξιοδοτικό σύστημα είναι γενικό και υποχρεωτικό δεν του προσδίδει τον χαρακτήρα ενός επαγγελματικού ή συμπληρωματικού συστήματος. Πράγματι, το ότι ένα συγκεκριμένο συνταξιοδοτικό σύστημα, όπως το προβλεπόμενο από τον νόμο 280/1966 για τους δημοσίους υπαλλήλους και το λοιπό προσωπικό που εργάζεται στην υπηρεσία του κράτους, εντάσσεται σε ένα γενικό και εναρμονισμένο νομοθετικό πλαίσιο συνταξιοδοτικών συστημάτων, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται, ιδίως, ότι οι μεταβολές που επέρχονται στις σχέσεις εργασίας δεν θίγουν τη προσμέτρηση των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, δεν αρκεί για να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 119 της Συνθήκης οι συνταξιοδοτικές παροχές δυνάμει ενός τέτοιου συστήματος. Επιπλέον, η δυνατότητα εφαρμογής της ως άνω διατάξεως στις συνταξιοδοτικές παροχές δεν εξαρτάται από το αν μια σύνταξη είναι συμπληρωματική σε σχέση με σύνταξη χορηγούμενη από εκ του νόμου σύστημα

κοινωνικής ασφάλισης (αποφάσεις Beune, προαναφερθείσα, σκέψη 37, και της 29ης Νοεμβρίου 2001, C-366/99, Griesmar, Συλλογή 2001, σ. I-9383, σκέψη 37).

- 43 Όσον αφορά τον τρόπο χρηματοδότησης και διαχείρισης ενός συνταξιοδοτικού συστήματος, όπως του προβλεπόμενου από τον νόμο 280/1966, από τη νομολογία προκύπτει ότι ούτε το στοιχείο αυτό αποτελεί αποφασιστικό στοιχείο για να εκτιμηθεί αν το εν λόγω σύστημα καλύπτεται από το άρθρο 119 της Συνθήκης (προαναφερθείσες αποφάσεις Beune, σκέψη 38, και Griesman, σκέψη 37).
- 44 Πράγματι, με τη σκέψη 43 της προαναφερθείσας απόφασης Beune, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι, μεταξύ των κριτηρίων που δέχθηκε, σύμφωνα με τις καταστάσεις που υποβλήθηκαν ενώπιόν του, για τον χαρακτηρισμό ενός συνταξιοδοτικού συστήματος, αποφασιστικό κριτήριο αποτελεί μόνον η διαπίστωση ότι η σύνταξη καταβάλλεται στον εργαζόμενο λόγω της σχέσεως εργασίας μεταξύ αυτού και του πρώην εργοδότη του, δηλαδή το κριτήριο της σχέσεως εργασίας που συνάγεται από την ίδια τη διατύπωση του άρθρου 119 της Συνθήκης, συμπέρασμα το οποίο υπενθυμίστηκε με τη σκέψη 28 της προαναφερθείσας απόφασης Griesmar.
- 45 Επομένως, για να εκτιμάται αν μια σύνταξη γήρατος εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 119 της Συνθήκης, η νομολογία δέχεται ως αποφασιστικό κριτήριο την ύπαρξη ενός δεσμού μεταξύ της σχέσεως εργασίας και της συντάξεως γήρατος, ενώ τα διαρθρωτικά στοιχεία ενός συστήματος χορηγήσεως συντάξεων δεν θεωρούνται ότι έχουν αποφασιστική σημασία επ' αυτού. Το γεγονός ότι το προβλεπόμενο από τον νόμο 280/1966 συνταξιοδοτικό σύστημα αποτελεί τμήμα ενός εναρμονισμένου συστήματος, έτσι ώστε η συνολική σύνταξη που λαμβάνει κάθε ασφαλισμένος να ανταποκρίνεται προς την εργασία που παρέσχε καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του, ανεξάρτητα από τη συγκεκριμένη εργασία και τον συγκεκριμένο τομέα δραστηριοτήτων, και το γεγονός ότι το ως άνω σύστημα κοινοποιήθηκε ως σύστημα υπαγόμενο στο πεδίο εφαρμογής 1408/71 δεν αρκούν αυτά καθαυτά για να αποκλείσουν την εφαρμογή του άρθρου 119 της Συνθήκης, εφόσον η σύνταξη γήρατος συνδέεται με τη σχέση εργασίας και, κατά συνέπεια, καταβάλλεται από το κράτος με την ιδιότητα του εργοδότη.
- 46 Ασφαλώς, το κριτήριο αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί αποκλειστικό, εφόσον για τις συντάξεις που καταβάλλουν τα εκ του νόμου συστήματα κοινωνικής ασφάλισης

μπορούν να λαμβάνονται υπόψη εν όλω ή εν μέρει οι αποδοχές που ελάμβανε ο εργαζόμενος όταν εργαζόταν (προαναφερθείσες αποφάσεις *Beune*, σκέψη 44, και *Griesmar*, σκέψη 29).

- 47 Πάντως, σκέψεις περί κοινωνικής πολιτικής, οργάνωσης του κράτους, ηθικής φύσεως, ή ακόμη σκέψεις αφορώσες τον προϋπολογισμό, που επηρέασαν ή θα μπορούσαν να έχουν επηρεάσει τον εθνικό νομοθέτη όσον αφορά τη δημιουργία ενός εθνικού συστήματος όπως το επίδικο στην κύρια δίκη, δεν ασκούν επιρροή αν η σύνταξη αφορά μόνο μια ιδιαίτερη κατηγορία εργαζομένων, αν τελεί σε άμεση συνάτηση με τον χρόνο υπηρεσίας και αν το ύψος της υπολογίζεται βάσει του τελευταίου μισθού του υπαλλήλου. Στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη την οποία καταβάλλει ο εργοδότης του δημοσίου τομέα είναι απολύτως συγκρίσιμη προς εκείνη που καταβάλλει ο εργοδότης του ιδιωτικού τομέα στους πρώην μισθωτούς του (προαναφερθείσες αποφάσεις *Beune*, σκέψη 45, και *Griesmar*, σκέψη 30). Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν σύνταξη όπως η χορηγούμενη βάσει του νόμου 280/1966 πληροί τα τρία αυτά κριτήρια.
- 48 Συναφώς, επιβάλλεται να σημειωθεί, καταρχάς, ότι το Δικαστήριο έχει δεχθεί, με τη σκέψη 31 της προαναφερθείσας απόφασης *Griesmar*, ότι οι δημόσιοι υπάλληλοι που εντάσσονται σε συνταξιοδοτικό σύστημα όπως αυτό της κύριας δίκης πρέπει να θεωρούνται ως αποτελούντες μια ιδιαίτερη κατηγορία εργαζομένων. Πράγματι, οι εργαζόμενοι αυτοί δεν διακρίνονται από μια ομάδα εργαζομένων μιας επιχειρήσεως ή ενός ομίλου επιχειρήσεων, ενός οικονομικού ή επαγγελματικού ή διεπαγγελματικού κλάδου, παρά μόνο λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που εμφανίζει η σχέση εργασίας με το κράτος, με άλλους οργανισμούς ή εργοδότες του δημοσίου τομέα.
- 49 Όμως, μολονότι το συνταξιοδοτικό σύστημα που θεσπίστηκε με τον νόμο 280/1966 δημιουργήθηκε για το σύνολο των εργαζομένων στη υπηρεσία του κράτους, πρέπει να διευκρινιστεί ότι η χορήγηση των συνταξιοδοτικών παροχών που προβλέπει συνδέεται με όρια ηλικίας τα οποία καθορίζονται ειδικά για ορισμένες κατηγορίες δημοσίων υπαλλήλων, όπως είναι η κατηγορία των υπηρετούντων στις ένοπλες δυνάμεις, τα οποία διαφέρουν από τα όρια ηλικίας του γενικού συνταξιοδοτικού συστήματος που προβλέπει ο ως άνω νόμος. Ναι μεν το Δικαστήριο δέχθηκε ότι η ομάδα που περιλαμβάνει όλους τους δημοσίους υπαλλήλους συνιστά μια ιδιαίτερη κατηγορία εργαζομένων, κατά μείζονα λόγο το ίδιο πρέπει να ισχύει για την ομάδα των υπηρετούντων στις φινλανδικές ένοπλες δυνάμεις, η οποία διακρίνεται από τους λοιπούς δημοσίους υπαλλήλους.

- 50 Δεύτερον, όσον αφορά το κριτήριο κατά το οποίο η σύνταξη πρέπει να αποτελεί άμεση συνάρτηση του χρόνου υπηρεσίας, πρέπει να σημειωθεί καταρχάς ότι δικαίωμα λήψεως συντάξεως βάσει του νόμου 280/1966 δημιουργείται μόνον εάν ο ενδιαφερόμενος συνδέεται με το κράτος λόγω της ιδιότητας του δημοσίου υπαλλήλου ή του μισθωτού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου. Στη συνέχεια, το όριο ηλικίας από την οποία ο εργαζόμενος υποχρεούται να αποχωρήσει από την υπηρεσία του, με τη συμπλήρωση της οποίας δικαιούται σύνταξη γήρατος, αποτελεί εν προκειμένω άμεση συνάρτηση του χρόνου υπηρεσίας. Τέλος, το ύψος της συντάξεως που καταβάλλεται δυνάμει του ως άνω νόμου προσδιορίζεται με βάση τη διάρκεια της επαγγελματικής δραστηριότητας του εργαζομένου.
- 51 Τρίτον, όσον αφορά το ύψος των παροχών, πρέπει να σημειωθεί ότι οι συνταξιοδοτικές παροχές που χορηγούνται δυνάμει του νόμου 280/1966 υπολογίζονται με βάση τον μέσον όρο των αποδοχών που χορηγήθηκαν κατά τη διάρκεια μιας περιόδου που περιορίζεται σε ορισμένα έτη που προηγήθηκαν αμέσως της ημερομηνίας συνταξιοδοτήσεως. Μια τέτοια βάση υπολογισμού πληροί στην ουσία το κριτήριο που εφάρμοσε το Δικαστήριο στο πλαίσιο των προαναφερθεισών αποφάσεων *Beune* και *Griesmar*, με βάση τις τελευταίες αποδοχές του δημοσίου υπαλλήλου.
- 52 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι σύνταξη χορηγούμενη δυνάμει συστήματος όπως το προβλεπόμενο από τον νόμο 280/1966 πληροί τα τρία κριτήρια που χαρακτηρίζουν τη σχέση εργασίας την οποία το Δικαστήριο θεώρησε, με τις προαναφερθείσες αποφάσεις *Beune* και *Griesmar*, ως αποφασιστικής σημασίας για τον χαρακτηρισμό, έναντι του άρθρου 119 της Συνθήκης, των παροχών που χορηγούνται στο πλαίσιο ενός συνταξιοδοτικού συστήματος των δημοσίων υπαλλήλων.
- 53 Εξάλλου, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 119 της Συνθήκης απαγορεύει κάθε διάκριση ως προς τις αμοιβές μεταξύ ανδρών και γυναικών εργαζομένων, ασχέτως του μηχανισμού που καθορίζει την ανισότητα αυτή. Επομένως, ο καθορισμός προϋποθέσεως ηλικίας διαφορετικής ανάλογα με το φύλο για τις συντάξεις που καταβάλλονται με βάση σχέση εργασίας σε εργαζομένους που βρίσκονται σε απολύτως όμοιες ή παρόμοιες καταστάσεις είναι αντίθετος προς την ως άνω διάταξη της Συνθήκης (βλ. επ' αυτού την προαναφερθείσα απόφαση *Barber*, σκέψη 32).

- 54 Επιπλέον, δεδομένου ότι τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς της κύριας δίκης αφορούν περιόδους εργασίας που εκτείνονται τόσο πριν όσο και μετά την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Φινλανδίας στη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πρέπει να σημειωθεί ότι η αρχή της ισότητας των αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών για την ίδια εργασία έχει εφαρμογή στο εν λόγω κράτος μέλος από την 1η Ιανουαρίου 1994 δυνάμει του άρθρου 69 της ως άνω Συμφωνίας. Δυνάμει του άρθρου 6 αυτής, το εν λόγω άρθρο 69 πρέπει να ερμηνεύεται υπό το φως της προαναφερθείσας αποφάσεως Barber, όσον αφορά τη δυνατότητα διαχρονικής εφαρμογής του σε συνταξιοδοτικό σύστημα όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη.
- 55 Επομένως, όσον αφορά τη Δημοκρατία της Φινλανδίας, δεν μπορεί να γίνεται επίκληση της αρχής της ισότητας των αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών για συνταξιοδοτικές παροχές σχετικές με περιόδους εργασίας προ της 1ης Ιανουαρίου 1994.
- 56 Εν όψει του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι σύνταξη όπως η χορηγούμενη δυνάμει του νόμου 280/1966 εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 119 της Συνθήκης.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 57 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Φινλανδική Κυβέρνηση και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2000 το *vakutusosikeus*, αποφαινεται:

Σύνταξη όπως η καταβαλλόμενη δύναμη του *valtion eläkeläki* (νόμου περί κρατικών συντάξεων) υπ' αριθ. 280/1966, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο 638/1994, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 119 της Συνθήκης ΕΚ (τα άρθρα 117 έως 120 της Συνθήκης ΕΚ αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 136 ΕΚ έως 143 ΕΚ).

Jann

von Bahr

Edward

Wathelet

Timmermans

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Σεπτεμβρίου 2002.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

R. Grass

P. Jann